ОСТАННІ НОВИНИ

20:08 Печена картопля в борошні: страва, яку ви точно ще не куштували

19:55 Водоліям — «Зірка» та надія на зміни, Дівам — «Відлюдник» і потреба в тиші: Таро-прогноз на 6 червня

19:54 Втрачена перемога команди Шарана та осічка «Кудрівки»: відеоогляди перших стикових матчів за місця в УПЛ

19:44 Кримський глухий кут: як вогневий контроль України ламає плани окупантів на півдні

19:18 «Ми попереджали»: у путіна озвучили нові претензії до США через війну в Україні

19:06 Одна популярна специя може зіпсувати весь суп: про неї знають не всі

18:40 У ДБР розкрили масштаби

ПРЯМА ЛІНІЯ

«Прооперувавши катаракту, можна відновити зір на 150(!) відсотків», — офтальмолог Дмитро Жмурик

6:20 — 25 листопада 2021

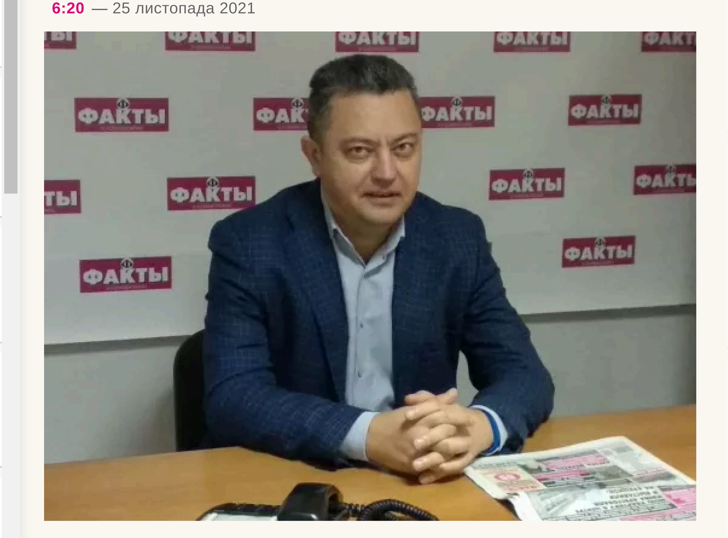

Ірина ДУБСЬКА, «ФАКТИ»

«Щось я стала погано бачити, окуляри не допомагають, — скаржиться жінка. — Газету прочитати не можу, по телевізору обличчя в акторів якісь нечіткі, та й сусідів на вулиці не завжди впізнаю…» З такими скаргами часто звертаються літні люди. І офтальмологи майже завжди діагностують у них катаракту. Добре, якщо не ускладнену [іншими захворюваннями ока](#) — глаукомою, макулодистрофією, ураженнями сітківки. Одним пацієнтам досить замінити кришталик, який помутнів, на штучний — і людина буде добре бачити. Іншим доводиться виконувати складні комплексні операції. Та й у молодих пацієнтів трапляються серйозні хвороби очей, які потребують вчасної діагностики і оперативного втручання. Як можна позбутися окулярів? Чим небезпечний підвищений внутрішньоочний тиск? Що офтальмолог бачить на очному дні? Чи вдається врятувати зір тим, хто одержав складні травми ока на фронті, захищаючи країну? На ці та інші запитання під час прямої лінії «ФАКТІВ» відповів **доцент кафедри офтальмології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, медичний директор центру «OCHI CLINIC», доктор медичних наук Дмитро Жмурик**.

«Штучний кришталик може прослужити до 100 років»

— Добрий день, Дмитро Васильович! Турбує Микола з Тернополя, мені 50 років. Останнім часом погіршився зір. Лікар каже, що в мене катаракта і рекомендує заміну кришталика. Чи не занадто рано?

— Думаю, ні. В цьому віці ми нерідко діагностуємо початкову стадію катаракти. І якщо причиною погіршення зору є саме помутніння кришталика, то його краще замінити на штучний. І не чекати, доки катаракта «дозріє». Це раніше, років 25–30 тому, використовували такий підхід. А зараз, навпаки, рекомендуємо робити операцію, доки кришталик не затвердів. Чим раніше виконуємо заміну, тим кращий результат отримуємо, і менший ризик ускладнень.

— Це складна операція?

— Спочатку необхідне поглиблене обстеження, щоб з'ясувати, чи немає інших захворювань очей. Важливо не пропустити проблеми з сітківкою або підвищений внутрішньоочний тиск, який може призвести до пошкодження зорового нерву. Якщо ж проблем немає, то операція по заміні кришталика (факоемульсифікація) нескладна. Робимо мінімальний розріз по краю рогівки ока (1.8–2,2 міліметра). З допомогою ультразвуку кришталик подрібнюється, перетворюючись на емульсію, і прибирається з капсульного мішка, а в нього вводиться згорнута м'яка лінза. Вона розправляється — і у людини відновлюється зір. Часто буває, що пацієнти відчувають результат ще в операційній.

— Скільки часу треба знаходитись в клініці?

— Операція амбулаторна, але ми рекомендуємо залишатись під наглядом ще годину — полежати, заспокоїтись. Призначаємо консультацію на наступний день, через тиждень і через місяць, якщо, звичайно, у людини не виникнуть запитання раніше. Записатись до нас можна за телефоном ***0800 333 707****. Інформація є також на сайті [www.ochiclinic.com.ua](#). Клініка знаходиться майже поряд із столичним залізничним вокзалом. Якщо врахувати, що до нас приїжджає багато пацієнтів з інших міст України, то для них це дуже зручно.*

На базі нашої клініки працює кафедра офтальмології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика. Керівник кафедри — відомий офтальмолог і мій учитель [професор Сергій Олександрович Риков](#). Коли є необхідність (в особливо складних ситуаціях) збираємо консиліум за участі професорів кафедри. Адже сьогодні, під час російсько-української війни, доводиться рятувати зір нашим воїнам, які отримують дуже тяжкі травми. Ми ж виконуємо надскладні операції, тому що є і досвід, і умови, і можливості. Вітреоретинальною хірургією (операціями на задньому відрізку ока — сітківці, нерві, скловидному тілі) я почав займатися понад 20 років тому, коли в Україні цей напрямок тільки був започаткований. Офтальмохірургія стрімко розвивається, з'являються все нові й нові можливості. Зараз в нашій клініці маємо найсучаснішу діагностичну базу, операційні блоки, оснащені новітнім обладнанням. А це відкриває нові можливості.

— Віктор, киянин, 62 роки. Мені давно замінили кришталик на штучний, монофокальний. А тепер кришталики більш досконалі. Що можна зробити, щоб обходитись без окулярів?

— Зараз у нас розвивається новий дуже перспективний напрямок в інтраокулярній корекції — використовуємо так звані факічні лінзи. Ми одна з небагатьох клінік, які використовують цю методику. На старий штучний кришталик, всередину ока, ставимо додаткові лінзи, і тоді можна позбутися окулярів. До речі, факічні лінзи можна встановити і на власний кришталик, наприклад, пацієнтам, у яких короткозорість високого ступеня, і їм не можна виконати лазерну корекцію. Просто контактні лінзи ставляться не на око, як зазвичай, а всередину ока, прямо на кришталик.

> ***Читайте також:*** ***[З дрібними «мушками», що плавають перед очима, боротися не варто, а ось великі плями небезпечні, — офтальмолог Сергій Риков](#)***

— Ігор з Борисполя, 45 років. Зір у мене завжди був стопроцентним, а зараз довелось замовити окуляри для читання. Та й на вулиці став гірше бачити. Окуляри ж мені не личать. Що можна зробити?

— Перш за все обстежитись, з'ясувати причину, чому ви стали гірше бачити. Якщо виявиться, що це через катаракту, можна підібрати такий штучний кришталик (мультифокальний), який дозволить обходитись без окулярів. Причому добре бачити ви зможете і на близькій, і на середній, і на далекій відстані. У деяких пацієнтів зір відновлюється навіть на 150 процентів! Лікарі самі дивуються, наскільки досконалими стали інтраокулярні лінзи.

— А такий кришталик може прослужити довго?

— До ста років, і це не жарт. Коли дитині з вродженою катарактою виконують заміну кришталика, то батькам кажуть, що він прослужить саме стільки. Помутніння трапляються в 0,01 відсотка випадків. Найчастіше це буває у пацієнтів, яким через інші захворювання очей доводиться користуватись певними препаратами.

> **Корисно знати**
>
> Чекати, поки катаракта «дозріє», не треба. Замінити кришталик на ранніх етапах захворювання набагато простіше, а операція несе менше ризиків

«Діабет і гіпертонічну хворобу лікар „бачить" на сітківці ока»

— Це Антоніна з Вінниці. Батькові 79 років. Чотири роки тому йому замінили кришталик, а зараз перед очима з'явилась якась плівка. Чому це може бути?

— Батька треба обстежити і краще одразу звернутись до офтальмохірурга. Перше, що спадає на думку, вторинна катаракта — помутніння задньої стінки капсульного мішечка, в який імплантували кришталик. Тоді виконується лазерна процедура — і зір покращується. Бувають випадки, коли ми міняємо штучний кришталик — його виводять в передню камеру ока, подрібнюють спеціальними інструментами і через мікророзтин у 2,5 міліметра виймають з капсули, а на це місце встановлюють новий.

Але досить часто у людей такого поважного віку з'являються зміни на сітківці ока, наприклад, через діабет або гіпертонічну хворобу. Це треба з'ясувати. Іноді розвивається глаукома — підвищується внутрішньоочний тиск, людина цього не відчуває, а у неї страждає або й гине зоровий нерв. Така ситуація дуже небезпечна, бо загрожує сліпотою.

— Телефоную з Миколаєва, Олена Петрівна, 65 років. У мене, як ви розповідали в анонсі прямої лінії, [були спалахи і «блискавки» перед очима](#). Офтальмолог сказав, що стався розрив сітківки. Пропонують приварити її лазером, але я переживаю, що буде після втручання. Чи погоджуватись?

— Так. Відкладати втручання не можна. Спалахи, «блискавки», помутніння, завіса, яка піднімається з нижньої внутрішньої частини ока і поступово збільшується, — це ознаки відшарування або розриву сітківки. Лікар обирає метод втручання в залежності від ситуації. В одних випадках це лазерна коагуляція або приварювання, що дозволяє укріпити сітківку, в інших — операція на сітківці. Тому спочатку потрібна поглиблена діагностика.

— У вас можна зробити МРТ очей?

— Так. Це називається оптична когерентна томографія — ОКТ, з допомогою інфрачервоних променів світла. Метод безконтактний та неінвазивний. Томографія всіх шарів сітківки дає вичерпну інформацію. Прилад дозволяє роздивлятися сітківку і бачити все, як в телескоп — таке збільшення і така чіткість зображення. Помітні найменші пошкодження. А для вітреоретинального хірурга дуже важливо діяти не наосліп. Я роблю операції з приводу розриву, відшарування сітківки. Якщо проблема задавнена, знадобиться більш складне втручання. Щоб справитись з відшаруванням, доводиться після операції закачувати в око газово-повітряну суміш. Вона поступово розсмоктується. В складніших випадках роблять силіконову тампонаду. Силіконовий гель, який притискає сітківку, треба буде через деякий час прибрати. Чим швидше після розриву чи відшарування сітківки виконати втручання, тим більше шансів повернути зір. Навіть через два місяці це вже може бути проблемно, а через шість — великий ризик втратити зір.

Око — дуже складний орган, його навряд чи вдасться виростити із стовбурових клітин. Наприклад, сітківка, товщина якої менша, ніж у волосини, має десять шарів нервових клітин. Вона пронизана кровоносними судинами, які її живлять. У тих, хто страждає на цукровий діабет, судини стають аномальними — потовщуються, утворюють плівки, розвивається діабетична ретинопатія. Якщо не зупинити такий неконтрольований ріст судин, людина може втратити зір. Звичайно, щоб цього не сталося, треба утримувати в нормі цукор крові, бо на фоні діабету вражаються всі судини організму. Так само і при гіпертонічній хворобі. Ми буквально бачимо на очному дні ступінь захворювання і можемо уявити, наскільки пошкоджені судини мозку, нирок, кінцівок, серця. Організм — єдине ціле. Так і треба до нього ставитись, щоб зберегти здоров'я.

> **Корисно знати**
>
> Оптична когерентна томографія (ОКТ) дає змогу роздивитись сітківку до найменших дрібниць. Ця інформація важлива для вітреоретинального хірурга, який буде робити операцію з приводу розриву чи відшарування сітківки.

«При глаукомі сліпота наступає поступово й безболісно»

— Це Олександр Григорович з Києва. У мене підвищений очний тиск. Сказали, починається глаукома і призначили краплі. Цього досить, щоб хвороба не прогресувала?

— Деяким пацієнтам краплі допомагають утримувати тиск в нормі. Але тиск треба регулярно вимірювати, тому що при глаукомі він підвищується через те, що відтік рідини з ока порушений. Очний нерв стискається і може загинути.

— Але у мене нічого не болить…

- В цьому якраз підступність хвороби: людина її довго не помічає. Око не болить, не турбує. Але звужується поле зору, частіше з боку носа. Людина прикриває одне око, і виявляється, що друге практично нічого не бачить. Значить, вже є атрофія очного нерва — він гине. Врятувати може тільки операція, якщо зробити її вчасно.

Ще раз хочу наголосити, зовсім не важко самому провести тест — дивитись прямо і перевірити, чи бачите ви предмети зліва і справа від вас. Звичайно, цей тест не дасть точної інформації, але змусить насторожитись. Після 45 років рекомендується відвідувати офтальмолога регулярно, навіть якщо людина вважає себе здоровою. Під час візиту повинні виміряти внутрішньоочний тиск і визначити поля зору.

Для тих, кому потрібно спостерігатись у офтальмолога, у нас є спеціальні програми: «Цукровий діабет», «Глаукома». В пакет входять необхідні обстеження, консультації. Це вигідно і зручно.

> ***Читайте також:*** ***[Як відрізнити алергічний, вірусний і бактеріальний кон'юнктивіти: пояснює лікар-офтальмолог](#)***

— Добрий день! Андрій Вікторович з Черкас турбує. Ви робите операції при глаукомі?

— Звичайно. Будь-якої складності. Після обстеження визначаємо, що треба зробити конкретному пацієнту. Бувають випадки, коли внутрішньоочний тиск підвищується через збільшений кришталик. Після його заміни все нормалізується. Але іноді потрібні складні операції з шунтуванням, щоб нормалізувати відтік рідини з ока.

Ми займаємось реконструктивною хірургією. Спеціалізуємось на складних випадках — на вітреоретинальній хірургії. Тобто оперуємо пацієнтів, які страждають на цукровий діабет, оперуємо відшарування сітківки різного генезу — ревматогенного, травматичного, діабетичного. Оперуємо військову травму. У нас є свої авторські методики, технології. Імплантуємо штучну райдужку. Маємо операційний блок — один з найкращих серед всіх офтальмологічних клінік України. Він оснащений ламінаром — це пристрій, що видає чисте стерильне повітря. Операційні універсальні, в них одночасно можуть працювати кілька хірургів. На нашій базі проходять навчання ті, хто хоче досягти досконалості в професії. Ми ділимось з ними досвідом, обмінюємось думками. Це потрібно для того, щоб в Україні можна було зберегти або відновити зір тим, хто цього потребує.

> **Як не пропустити глаукому**
>
> - Треба вимірювати внутрішньоочний тиск і стежити, щоб він був у нормі.
> - Необхідно перевіряти поля зору, з'ясовувати, чи вони не звужуються.

Читайте також: ***[Як поліпшити зір: пояснює лікар-офтальмолог](#)***

Фото автора

Читайте нас у [Facebook](#)

3696

До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися 1 | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Водоліям — несподівані ідеї, Терезам — складні розмови, а Овнам — конфлікти: гороскоп на вихідні

Вигідна пропозиція Близнюкам, дистанція для Раків та останній ривок Скорпіонів: гороскоп на 5 травня

Грошова допомога для людей з інвалідністю: кому виплатять 10 800 грн

Чи треба знімати плівку з сосисок перед варінням: відповідь виробників

Новини партнерів

ПОПУЛЯРНЕ

1 Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку XX століття — 30 травня 2026 12:24

2 Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після ствердної відповіді почав стріляти: 100 років тому загинув лідер УНР — 25 травня 2026 12:25

3 «Тактика просочування малими групами вже не дає ворогу тих результатів, на які він сподівається»: командир полку безпілотних систем «Лава» — 22 травня 2026 12:24

4 «Артист в Україні — ніхто»: популярний співак та телеведучий ХАС про зміни під час великої війни — 24 травня 2026 13:24

5 «Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ти — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті — 28 травня 2026 12:24

* Рейтинг формується за останні 7 днів

Погода 05.06.26, вечір sinoptik
Київ
+23° вологість: 53% тиск: 747 мм вітер: 2 м/с, Південно-східний
Погода на 10 днів від sinoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

Як уникнути ускладнень цукрового діабету та правильно застосовувати інтервальне голодування: розповідає ендокринолог — 24 лютого 2022 05:55

Як правильно лікувати COVID-19, щоб уникнути ускладнень, і коли слід бити тривогу: відповідає сімейний лікар — 17 лютого 2022 17:00

«При зараженні „Омікроном" нерідко з'являється висипка»: педіатр розповів про симптоми нового штаму і його підступність — 10 лютого 2022 06:20

Які проблеми серця і судин можуть з'явитись після COVID-19 та що робити, якщо призначені ліки не допомагають вгамувати тиск: розповідає кардіолог — 3 лютого 2022 06:15

Коли з дітьми слід починати розмову про секс та як зберегти сексуальне бажання під час гормональної перебудови: розповідає сексопатолог — 27 січня 2022 06:32

© 1997—2026 «Факти та коментарі®»
Усі права на матеріали сайту охороняються у відповідності до законодавства України.
Матеріали під рубриками «На правах реклами», «Реклама», а також позначені символом Р публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.